Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2026/3915

1.9.2026

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 10 juli 2026

om Bulgariens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

(C/2026/3915)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/9799 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som anges i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning och övervakning av genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna.

(2) Den 25 november 2025 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ([2]), rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Bulgarien identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital och ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([3]) den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).
([3]) EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj).

(3) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt säkerhet är förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Sedan konkurrenskraftskompassen offentliggjordes har den legat till grund för arbetet inom ramen för den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med EU:s strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

(4) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens ([4]). Planerna för återhämtning och resiliens har, i kombination med sammanhållningspolitiska medel, varit avgörande för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna var nödvändiga för att på ett effektivt sätt hantera alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under de senaste omgångarna och eftersom de program som finansieras genom den europeiska sammanhållningspolitiken behövde ta hänsyn till de landsspecifika rekommendationerna. Faciliteten för återhämtning och resiliens närmar sig sitt slut, men det är fortfarande viktigt att upprätthålla och bygga vidare på de reformer och investeringar som stöds och genomförs inom ramen för den, särskilt de som bidrar till att hantera de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.

(5) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Bulgarien. Rapporten innehöll en bedömning av Bulgariens framsteg med de landsspecifika rekommendationerna för 2025 och en utvärdering av Bulgariens genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av den analysen fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Bulgarien står inför. I landsrapporten bedömdes också Bulgarien framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(6) Den 20 juni 2025 antog rådet, efter kommissionens bedömning och rekommendation, en rekommendation om godkännande av Bulgariens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan ([5]). Planen omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning över fyra år. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 6,2 % för 2025, 4,9 % för 2026, 4,4 % för 2027 och 4,0 % för 2028, vilket motsvarar de maximala kumulativa ökningstakter som med 2024 som basår beräknas till 6,2 % för 2025, 11,4 % för 2026, 16,3 % för 2027 och 21 % för 2028.

(7) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att på ett samordnat sätt begära en aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul i syfte att stödja EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna ([6]), och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. På Bulgariens begäran antog rådet den 8 juli 2025, på rekommendation av kommissionen, en rekommendation som gör det möjligt för Bulgarien att avvika från de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter ([7]). Medan den nationella undantagsklausulen är aktiverad (2025–2028) kan Bulgarien göra omprioriteringar i de offentliga utgifterna eller öka de offentliga inkomsterna så att varaktigt högre försvarsutgifter inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt.

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Rådets rekommendation av den 20 juni 2025 om godkännande av Bulgariens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/3700, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3700/oj).

([6]) Meddelande från kommissionen *Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten*, Bryssel, 19 mars 2025, C (2025) 2000 final.

([7]) Rådets rekommendation av den 8 juli 2025 om tillåtelse för Bulgarien att avvika från de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet fastställt i enlighet med förordning (EU) 2024/1263 (Aktivering av den nationella undantagsklausulen) (EUT C, C/2025/3961, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3961/oj).

(8) Den 30 april 2026 lämnade Bulgarien in sin årliga lägesrapport för 2026 ([8]) om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter och genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Emellertid tillhandahölls inga offentligfinansiella uppgifter för 2026. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Bulgariens halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts när det gäller att genomföra planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([9]).

(9) Den reala BNP-tillväxten 2025 uppgick till 3,1 % och HIKP-inflationen låg på 3,5 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 2,5 % 2026 och 2,2 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 4,2 % 2026 och 2,6 % 2027.

(10) Enligt uppgifter från Eurostat ([10]) ökade Bulgariens offentliga underskott från 3 % av BNP 2024 till 3,5 % av BNP under 2025. Ökningen av underskottet 2025 återspeglar i huvudsak den kombinerade effekten av lönehöjningar i den offentliga sektorn, främst på områdena försvar och säkerhet, och av vidare ökade sociala utgifter, inbegripet automatiska pensionsindexeringar samt ökningen av nationellt finansierade offentliga investeringar, ränteutgifter och investeringsbidrag i Bulgarian Energy Holding. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2026 ett underskott på 4,1 % av BNP 2026 och 4,3 % av BNP 2027. Ökningarna 2026 och 2027 återspeglar huvudsakligen de fortsatta strukturella höjningarna av den offentliga sektorns löner och sociala förmåner i avsaknad av kompensationsåtgärder.

(11) Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([11]), som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, expansiv med 2,3 % av BNP 2025. Den beräknas vara expansiv med 1,0 % av BNP 2026 och kontraktiv med 1,6 % av BNP 2027.

(12) Enligt uppgifter från Eurostat ([12]) ökade Bulgariens offentliga skuld från 23,8 % av BNP i slutet av 2024 till 29,9 % av BNP i slutet av 2025. Ökningen av skuldkvoten 2025 återspeglar huvudsakligen kapitaltillskott i Bulgarian Energy Holding och Bulgariens utvecklingsbank. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2026 att skuldkvoten i förhållande till BNP kommer att öka till 32,3 % i slutet av 2026 och till 35,5 % i slutet av 2027.

(13) Enligt uppgifter från Eurostat ([13]) uppgick de totala offentliga försvarsutgifterna i Bulgarien till 1,9 % av BNP 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de ligga på samma nivå 2026. Detta motsvarar en ökning av BNP med 0,6 procentenheter jämfört med referensåret 2024 ([14]).

([8]) De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.

([9]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([10]) Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

([11]) Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som finansieras nationellt och sådana som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

([12]) Eurostats euroindikatorer, 22 april 2026.

([13]) Eurostat, ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

([14]) Natos definition av försvarsutgifter skiljer sig från Cofogs definition. Det kan också förekomma skillnader på grund av tidpunkten för bokföringen av utgifterna, framför allt för militär utrustning, eftersom Natos rapportering inte följer nationalräkenskapsreglerna när det gäller bokföringstidpunkt.

(14) Unionen riskerar fortfarande att drabbas av avbrott i energiförsörjningen och hög prisvolatilitet, som förvärras av geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora finanspolitiska kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Bulgarien antagit finanspolitiska åtgärder för att mildra de höga energipriserna effekter för hushåll och företag ([15]). Där ingår riktat månatligt stöd till låginkomstgrupper fram till juni 2026 och riktade subventioner under 2026 till passagerartransportföretag som trafikerar mindre orter. Enligt kommissionens vårprognos 2026 väntas den offentligfinansiella kostnaden för dessa åtgärder uppgå till mindre än 0,1 % av BNP 2026. Enligt kommissionens beräkningar skulle de offentliga kostnaderna för dessa åtgärder, om de fortsätter att gälla fram till slutet av 2026, uppgå till 0,1 % av BNP 2026.

(15) På grundval av kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Bulgarien med 12,3 % 2025. Nettoutgiftsökningen 2025 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten, vilket motsvarar en avvikelse på 2,1 % av BNP på årsbasis. Med beaktande av den flexibilitet för högre försvarsutgifter som den nationella undantagsklausulen ger, uppgår den ackumulerade avvikelsen för nettoutgifterna till 1,4 % av BNP.

(16) Enligt kommissionens beräkningar väntas Bulgariens nettoutgifter öka med 5,5 % 2026 och kumulativt med 18,5 % under 2025 och 2026. Den beräknade nettoutgiftsökningen 2026 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten, vilket motsvarar en avvikelse på 0,2 % av BNP på årsbasis. Även när 2025 och 2026 beaktas tillsammans ligger den beräknade kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna över den rekommenderade maximala kumulativa ökningstakten, och motsvarar en avvikelse på 2,2 % av BNP. Med beaktande av den flexibilitet för högre försvarsutgifter som den nationella undantagsklausulen ger, och för 2025 och 2026 sammantaget, uppgår den förväntade ackumulerade avvikelsen för nettoutgifterna till 1,6 % av BNP.

(17) Den 3 juni 2026 lade kommissionen fram en rapport enligt artikel 126.3 i EUF-fördraget ([16]). I rapporten bedömdes Bulgariens situation i förhållande till underskottskriteriet. 2025 låg underskottet under 3 % av BNP om man tar hänsyn till ökningen av försvarsutgifterna sedan 2024 inom ramen för den nationella undantagsklausulen för försvar. På grundval av kommissionens vårprognos 2026 beräknas underskottet överstiga referensvärdet på 3 % av BNP 2026, även med beaktande av ökningen av försvarsutgifterna sedan 2024. I rapporten drogs slutsatsen att med beaktande av alla relevanta faktorer, bedöms underskottskriteriet vara uppfyllt av Bulgarien. Mot bakgrund av denna rapport och efter att ha beaktat ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande enligt artikel 126.4 i EUF-fördraget har kommissionen föreslagit att ett förfarande vid alltför stora underskott inleds, genom att föreslå rådet att anta ett beslut enligt artikel 126.6 om fastställande av bristande efterlevnad av underskottskriteriet 2026. Den 10 juli 2026 antog rådet ett sådant beslut för Bulgarien ([17]) tillsammans med en rekommendation ([18]) enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott att upphöra.

([15]) Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (4 maj 2026).

([16]) Rapport från kommissionen utarbetad i enlighet med artikel 126.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, 3.6.2026, COM(2026) 302 final.

([17]) Rådets beslut (EU) 2026/1758 av den 10 juli 2026 om förekomsten av ett alltför stort underskott i Bulgarien (EUT L, 2026/1758, 1.9.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/1758/oj).

([18]) Rådets rekommendation i syfte att få situationen med ett alltför stort offentligt underskott i Bulgarien att upphöra, antagen 10 juli 2026. Alla handlingar som rör förfarandet vid alltför stora underskott beträffande Bulgarien finns på följande webbplats: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Bulgaria_en.

(18) Bulgarien har den dubbla utmaningen att slå vakt om sina offentliga finansers hållbarhet och samtidigt göra sitt skattesystem mer rättvist och ändamålsenligt. En av systemets främsta egenheter är den enhetliga inkomstskattesatsen på 10 %, tillämpad utan grundavdrag, tillsammans med ett tak på socialförsäkringsavgifterna, vilket leder till en regressiv fördelning av skattebördan så att höginkomsttagare får en något lägre skattekil än låginkomsttagare. På senare år har de offentliga utgifterna ökat, i synnerhet när det gäller pensioner och löner i den offentliga sektorn. Ökningarna har ofta finansierats genom kortsiktiga eller tillfälliga åtgärder i stället för stabila, strukturella åtgärder. Detta har gjort finanspolitiken mindre förutsägbar och höjt de offentligfinansiella riskerna, i synnerhet som ytterligare strukturellt utgiftstryck håller på att framträda. Om man ser framåt väntas den demografiska utvecklingen spela en viktig roll. Den åldrande befolkningen kommer fortsatt att utgöra en påfrestning för de sociala utgifterna, främst för pensioner och hälso- och sjukvård, där det dessutom finns svårigheter vad gäller tillräckligheten. Samtidigt är det sannolikt att ytterligare utgifter för att stärka den nationella och kollektiva försvarsförmågan, anstränger de offentliga finanserna ytterligare. Om det inte görs politiska anpassningar kommer de faktorerna att göra det svårare att upprätthålla offentligfinansiell disciplin. Bulgarien har även ihållande strukturella utmaningar att hantera på inkomstsidan. Skatteintäkterna, som andel av BNP, är fortfarande markant under EU-genomsnittet och begränsar landets förmåga att finansiera offentliga tjänster och investeringar. Uppbörden av intäkter försvagas ytterligare av eftersläpningar av skattebetalningar. Dessutom har Bulgarien en av de största uppskattade skuggekonomierna i EU, något som undergräver skattemoralen och begränsar landets inkomstkapacitet.

(19) Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt och meningsfullt sätt vid rätt tidpunkt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument, även inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

(20) Genomförandet av sammanhållningspolitiska program, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden, har gått framåt bra i Bulgarien, i synnerhet när det gäller urval av projekt. Det är viktigt att utöka ansträngningarna för att säkerställa att de utvalda projekten förverkligas snabbt, samtidigt som de konkreta resultaten maximeras. Samtidigt behöver Bulgarien påskynda genomförandet av Fonden för en rättvis omställning (FRO), eftersom resurserna ska betalas ut före utgången av 2026. Det är avgörande att säkerställa att de nya investeringar som Bulgarien identifierade i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna, särskilt de som är kopplade till de fem prioriteringar som fastställs i förordningen om halvtidsöversyn ([19]), genomförs snabbt och effektivt.

(21) Bulgariens östra gränsregioner står inför ytterligare hinder för sin ekonomiska och sociala utveckling, eftersom befintliga strukturella problem förvärras. Konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina ökar trycket på säkerheten, stör gränsöverskridande ekonomisk verksamhet och gör det mindre intressant att investera.

(22) Bulgarien har åtskilliga problem när det gäller den offentliga förvaltningens och den subnationella styrningens funktion och kapacitet, digitaliseringen av offentliga tjänster, ramen för rättsväsende och korruptionsbekämpning, kvaliteten på offentliga upphandlingar och regelverk, nivån på forskning och innovation, utfasningen av fossila bränslen ur energisystemet och industrin, energifattigdom, transporter och konnektivitet, klimatresiliens, arbetskrafts- och kompetensbrist, social inkludering och hälso- och sjukvård.

([19]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen (EUT L, 2025/1914, 19.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1914/oj).

(23) Den offentliga förvaltningen tampas alltjämt med kapacitetsbegränsningar, särskilt på subnationell nivå, och det verkar nödvändigt med fler insatser för att tillgodose allmänhetens och företagens förväntningar. Bulgarien har den lägsta andelen offentliganställda som deltar i vuxenutbildning, och det förhindrar kompetensutveckling både på nationell och subnationell nivå. Dessutom har kommunerna ihållande svårigheter med att locka till sig och behålla kvalificerade experter som kan genomföra EU-finansierade initiativ och projekt, något som medför problem med att förvalta EU-finansiering. Att styrnings- och planeringsprocesserna på subnationell nivå är så fragmenterade medför ytterligare hinder för att effektivt förvalta EU-finansierade projekt, och även för att anpassa prioriteringarna inom en bredare territoriell strategi. Fler digitala offentliga tjänster har blivit tillgängliga och används regelbundet av företagen och allmänheten, men den digitala förvaltningsinfrastrukturens möjligheter har inte utnyttjats fullt ut på grund av hög administrativ komplexitet och låg användarvänlighet. För att avhjälpa dessa brister är de viktigaste kvarvarande prioriteringarna att säkerställa interoperabilitet på alla de olika förvaltningsnivåerna, förenkla och digitalisera de interna arbetsflödena samt tillhandahålla fler heltäckande offentliga tjänster online. Arbete pågår med att förenkla lagstiftningen, förbättra regleringsverktygen och minska den administrativa bördan, men det har ännu inte tagit sig uttryck i konkreta resultat. De regulatoriska och administrativa hindren för den inre marknaden påverkar handeln med varor inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (även de gränsöverskridande logistikkedjorna), plus tillhandahållandet av professionella tjänster och företagsetableringarna.

(24) Att förbättra lagföringen av korruption är alltjämt avgörande för att behålla ett stabilt och förutsägbart ekonomiskt klimat som bygger på rättsstatsprincipen. Bulgarien har ännu inte uppnått några större faktiska resultat i fråga om att utreda och lagföra korruption, särskilt inte i fall av korruption på hög nivå. Den rättsliga ramen för kommissionen för korruptionsbekämpning, som infördes 2023, säkerställde inte organets politiska oberoende och upphävdes 2026, innan kommissionens nya ledning kunde utnämnas. Bulgarien har vidtagit vissa åtgärder när det gäller en reviderad ram för korruptionsbekämpning, i och med antagandet av en ny lag om bekämpning av korruption bland personer som innehar offentliga ämbeten. Vidare är det mycket viktigt att det högsta rättsliga rådet, i egenskap av rättsväsendets självstyrande organ, fungerar oberoende och ändamålsenligt för att såväl domstolarna som åklagarmyndigheten ska kunna utföra sina uppgifter, särskilt i fall av korruption på hög nivå. Det högsta rättsliga rådets mandat löpte ut 2022, något som påverkar dess legitimitet negativt och hindrar det från att utöva vissa av sina uppgifter, såsom att utnämna en ny riksåklagare. Med tanke på åklagarmyndighetens ledande uppgift när det gäller att utföra brottsutredningar kan det vara till ytterligare nytta för landets arbete mot korruption om man tar itu med bristerna i det högsta rättsliga rådets funktionssätt.

(25) Strukturella svagheter i styrning och genomförande vid offentlig upphandling fortsätter att begränsa konkurrenskraften. En ökande andel direkttilldelade uppdrag och förfaranden med bara en budgivare, och även ett betydande antal misslyckade eller avbrutna kontrakt, avskräcker från deltagande och gör att företagens förtroende och känsla av rättvisa försvagas. Även om det genomförts vissa förfarandemässiga förbättringar inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen, behövs det ytterligare granskning av styrningsstrukturen, förstärkta skyddsåtgärder och mer samarbete mellan organen för offentlig upphandling samt mer kapacitet och expertis hos de relevanta myndigheterna för att ta itu med strukturella problem. Bulgarien har vidtagit en del åtgärder för att förnya vissa tillsynsmyndigheters mandat, men farhågor kring deras oberoende har fortfarande inte blivit bemötta. Begränsade resurser och otillbörligt politiskt inflytande försämrar kvaliteten på deras tillsyn. Tillsynsorganens oberoende av marknadsdeltagarna har fortfarande inte ett tillräckligt skydd, särskilt inte i sektorer som energisektorn, där statsägda bolag har ett betydande inflytande. När det gäller rättsväsendet kvarstår farhågorna kring hur högsta rättsliga rådets inspektorat fungerar liksom risken för politiskt inflytande, då inspektoratets mandat löpte ut 2020 utan att förnyas.

(26) Bulgariens forsknings- och innovationssystem har fortfarande betydande problem, då de offentliga och privata FoU-investeringarna ligger långt under EU-genomsnittet och ett fragmenterat institutionslandskap begränsar effektiviteten, vilket beskrivs i rapporten från enheten för politiskt stöd. Trots framsteg i styrningsramen, då man bl. a. antagit lagen om forskning och innovation och inrättat innovations- och forskningsrådet, är det fortsatt nödvändigt med ett konsekvent och tydligt genomförande. Dessutom är de institutionella mandaten för forskningsorganisationer och högre utbildningsinstitutioner fortfarande oklara och forskningsverksamheten är alltför koncentrerad till huvudstadsregionen, vilket ökar de regionala skillnaderna. Trots vissa förbättringar förhindras kommersialiseringen av forskningsresultaten av svaga förbindelser mellan den akademiska världen och näringslivet, och även av ett mindre utvecklat ekosystem för tekniköverföring. De sammanhållningspolitiska medlen stöder ett nytt nav för tekniköverföring, och de små och medelstora företagens digitala omställning förbättras gradvis, men det behövs ändå utökade offentliga och privata FoU-investeringar i kombination med tydliga institutionella mandat och stärkta kommersialiseringsmekanismer för att innovationen ska få mer genomslag.

(27) Bulgariens grossistpriser på el är fortfarande bland de högsta i EU. Det har gjorts vissa framsteg med att minska beroendet av fossila bränslen i elproduktionen, tack vare utfasningen av energiköpsavtal och allmännyttiga skyldigheter som direkt stödde koleldade kraftverk, men elsystemet i Bulgarien är ändå alltjämt beroende av de kraftverken för att tillgodose efterfrågan. Den betydande utbyggnaden av solkraftskapaciteten har inte åtföljts av motsvarande utbyggnad av land- och havsbaserad vindkraftskapacitet, trots att potentialen finns i Bulgarien. En förväntad utbyggnad av stor batterilagringskapacitet kan, om den kombineras med en förstärkning av distributionsnät som behöver uppgraderingar och merkapacitet, möjliggöra en mer flexibel elförsörjning utan fossila bränslen. Genom att förbättra efterfrågeflexibiliteten skulle slutkundspriserna för hushållen bli mer mottagliga för grossistprissignalerna, och även genom att utveckla ytterligare smart mätning. Flexibel tillgång och efterfrågan är nödvändigt för att minska beroendet av fossila bränslen och fasa ut dem ur elsystemet, så att det blir mer överkomliga elpriser med ytterligare förnybar/koldioxidsnål produktion och förbättrade nät. Bulgarian Energy Holding, som omfattar bulgariska statsägda företag inom koldioxidsnål produktion (kärnkraft, vattenkraft), fossilbränsletillgångar (kolkraftverk och kolbrytning samt naturgastillgångar) samt reglerade tillgångar – systemansvariga för överföringssystem – behöver reformeras för att få bättre transparens och skingra farhågorna om korssubventionering av koltillgångar. Denna reform skulle göra det möjligt för reglerade tillgångar – särskilt de systemansvariga för överföringssystem för el – att fokusera på sin kärnverksamhet och stödja omställningen från kolverksamhet och därmed minska beroendet av fossila bränslen.

(28) Fjärrvärmesystemen i Bulgarien är fortsatt beroende av naturgas och kol och andra bränslen som släpper ut växthusgaser. Det har gjorts framsteg med att fasa ut subventioner till fossila bränslen för elproduktion, men man har fortfarande inte åtgärdat subventioner direkt avsedda för fjärrvärme där ingen utfasning planeras före 2030. Subventioner för fossila bränslen som varken riktas mot energifattigdomen eller tar itu med de faktiska energitrygghetsproblemen, och som hindrar elektrifieringen och inte är avgörande för industrins konkurrenskraft, kan betraktas som en prioritering vid utfasning. Inmatningspriser för kraftvärmeverk som försörjer fjärrvärmenäten förlänger den fossilbränslebaserade värmeproduktionens ekonomiska livskraft och fördröjer moderniseringen av produktion och nättillgångar till högeffektivitetsstandarder. Om dessa priser reformerades skulle det frigöra offentligfinansiellt utrymme som då kan användas till att fasa ut fossila bränslen från fjärrvärmen och ge riktat stöd till energifattiga hushåll.

(29) Energifattigdom är alltjämt ett strukturellt problem i Bulgarien, beroende på att det saknas stödmekanismer inriktade på de mest behövande, och den andel av befolkningen som inte kan värma upp sina bostäder tillräckligt är betydligt större än EU-genomsnittet. Stödet är för närvarande inriktat på breda åtgärder, som allmänt låga reglerade slutkundspriser på el och inmatningspriser för kraftvärmeverk som försörjer fjärrvärmenäten, men det riktade stödet fortsätter att släpa efter. Denna ineffektiva användning av offentligfinansiella resurser drabbar de mest sårbara hushållen, vilket understryker att energifattigdomen måste bekämpas genom att tillräckliga, riktade politiska åtgärder.

(30) Trots de begränsade framstegen med att förbättra energieffektiviteten i industrin är det fortsatt mycket angeläget att minska industriella användares energiförbrukning, då Bulgariens tillverkningssektor har en energiintensitet som ännu är bland de fyra högsta i unionen. Dessutom kommer en betydande andel av de industriella växthusgasutsläppen (45 %, jämfört med EU-genomsnittet på 35 %) från processer som inte är energirelaterade, vilket understryker att det behövs omfattande åtgärder för utfasning av fossila bränslen, utöver bara energieffektiviteten. Genom att påskynda utfasningen av fossila bränslen i industrin – framför allt i tillverkningssektorer med höga utsläpp – kan man bidra till att stärka konkurrenskraften och samtidigt minska beroendet av växthusgasintensiva resurser och energi.

(31) Transporterna fortsätter vara bland de sektorer som har de högsta växthusgasutsläppen i Bulgarien 2023, samtidigt som användningen av elfordon ligger markant under genomsnittet, på 0,56 % 2024. Utbyggnaden av laddningsinfrastrukturen går långsamt, då det är mindre än 15 % av den elladdningsinfrastruktur som måste finnas 2030 som håller på att byggas ut. Bristen på kollektivtrafikinfrastruktur leder till problem med konnektiviteten, i synnerhet i den norra regionen. Det krävs ytterligare åtgärder för att påskynda infrastrukturinvesteringarna i kollektivtrafik, modernisera järnvägsinfrastrukturen, bland annat genom elektrifiering av ERTMS, och utöka laddningsinfrastrukturen för elfordon, samtidigt som man effektivt tillämpar trafiksäkerhetsåtgärder och förbättrar konnektiviteten i den norra regionen och över gränserna, i och med slutförandet av TEN-T.

(32) Bulgarien är alltjämt sårbart för tilltagande klimatrisker (främst översvämningar, torka och sjunkande vattennivåer), som utgör problem för landets ekonomiska och samhälleliga resiliens. Klimatförändringarna visar att transportinfrastrukturen är högst sårbar. Kvaliteten på vatteninfrastrukturen är fortfarande låg, med mycket högt svinn och en efterlevnadsnivå för avloppsvattenbehandling som ligger långt under EU:s krav, vilket pekar på bestående brister i vatten- och avfallshanteringen. Den nationella anpassningsramen utgör en grund för åtgärder, men den är fortfarande ojämnt genomförd på grund av fragmenterad klimatstyrning och allmänna institutionella svagheter, däribland avsaknad av obligatoriska klimatriskbedömningar. Ytterligare åtgärder, däribland vissa som stöds av sammanhållningspolitiken, syftar till att förbättra vatten- och avfallsinfrastrukturen och stärka klimatresiliensen. Dock ligger investeringarna kvar under EU-genomsnittet, samtidigt som användningen av naturbaserade lösningar och försäkringstäckningen mot klimatrelaterade risker är fortsatt begränsad, vilket begränsar den hållbara användningen av resurser och resiliensen överlag, inbegripet de marina ekosystemen.

(33) Mot bakgrund av humankapitalets avgörande roll för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende rekommenderade rådet 2026 medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med strukturella utmaningar kopplade till humankapital på områdena kompetens och utbildning som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationerna för 2026 till Bulgarien kan bidra till genomförandet av rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital.

(34) Bulgariens svaga resultat när det gäller grundläggande färdigheter avslöjar strukturella problem som begränsar utvecklingen av humankapital och konkurrenskraften. Omkring hälften av de bulgariska 15-åringarna når inte upp till grundläggande färdigheter på miniminivå, vilket är omkring dubbelt så stor andel som EU-genomsnittet. Underprestationens orsaker är kopplade till läroplanen och undervisningskvaliteten. Användningen av kompetensbaserade, elevinriktade tillvägagångssätt är otillräcklig, och det läggs alltför lite fokus på utvecklingen av grundläggande färdigheter och kompetens inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Deltagandet i förskoleverksamhet och barnomsorg är fortfarande lågt och ojämnt mellan regionerna, vilket begränsar det tidiga lärandet och bidrar till ojämlikheten. De som särskilt påverkas är mindre gynnade grupper, däribland romska barn. Trots insatser på senare tid finns det i Bulgariens högre utbildningsväsende alltjämt betydande svårigheter med att utveckla högkvalificerade talanger, särskilt inom STEM-ämnena, vilket får konsekvenser för produktiviteten och innovationen. Trots insatser på senare tid påverkas undervisningskvaliteten fortsatt av lärarbristen, i synnerhet inom STEM-ämnen, och av otillräckliga och ofokuserade yrkesutvecklingsmöjligheter samt av en svag koppling mellan prestation och lön.

(35) Bulgariens arbetsmarknad var alltjämt ansträngd 2025, då sysselsättningsgraden ökade till 77 %, något över EU-genomsnittet. Samtidigt sjönk sysselsättningen överlag för tredje året i rad, i linje med de bredare demografiska trenderna, medan arbetslösheten höll sig på historiskt låga 3,5 %. Arbetskraftsbristen fortsatte trots vissa tecken på svagare efterfrågan, och arbetsgivarna rapporterade fortfarande ett behov på över 230 000 ytterligare arbetstagare. Det kvarstår betydande regionala klyftor, då skillnaderna i sysselsättning mellan de bäst och sämst presterande regionerna nådde mer än tio procentenheter. Andelen unga som varken arbetar eller studerar fortsatte ligga högt jämfört med EU-genomsnittet, särskilt bland personer med funktionsnedsättning och romer. Arbetsmarknadsresultaten var också fortsatt ojämna för utsatta grupper: skillnaden i sysselsättning för personer med funktionsnedsättning var alltjämt stor, och trots anmärkningsvärda framsteg på senare år fortsatte sysselsättningen bland romer att släpa efter det nationella genomsnittet, samtidigt som andelen unga romer som varken arbetade eller studerade låg kvar så högt som 46 %.

(36) Kompetensbristen fortsätter att hämma konkurrenskraften. Även om andelen personer med som minst grundläggande digitala färdigheter ökade 2025, låg den kvar långt under EU-genomsnittet, vilket begränsar arbetsmarknadens prestanda och tillgången till onlinetjänster samtidigt som det ger en risk för bredare sociala och regionala klyftor. Andelen IKT-specialister ligger något under EU-genomsnittet, och företagens användning av AI var fortfarande blygsam. Trots att det håller på att dras igång yrkesutbildningsreformer och det är relativt många som deltar i yrkesprogram på gymnasienivå, fortsätter det ihållande kompetensglappet att belasta resultaten, då sysselsättningsgraden bland utexaminerade yrkesutbildade ligger kvar under EU-genomsnittet och de inte är tillräckligt anpassade efter arbetsmarknadens efterfrågan. Bulgarien fortsätter att markant släpa efter EU-genomsnittet vad gäller grad av deltagande i vuxenutbildning, även bland förvärvsarbetande vuxna. Att ta itu med dessa utmaningar skulle också bidra till att förbättra arbetskvaliteten.

(37) Bulgarien har fortsatta strukturella svårigheter i fråga om fattigdomsminskning, ojämlikhet och socialt skydd. Det sociala trygghetssystemet har stärkts genom en reform av minimiinkomstsystemet, kompletterad med en lönetillväxt, som har stöttat hushållens inkomster och förstärkt socialförsäkringens finansieringsbas. Vad reformen har för långsiktig inverkan på tillräckligheten och andelen som omfattas har inte utvärderats ännu. Andelen personer som löper risk för fattigdom har gått ned men är fortfarande hög, särskilt för utsatta grupper, vilket ger en signal om att sociala transfereringar har begränsad effekt på fattigdomsminskningen. Andelen fattiga bland förvärvsarbetande sjönk men är ändå fortfarande högst i EU. Andelen som löper risk för fattigdom eller social utestängning var särskilt hög för romer och personer med funktionsnedsättning, med 78,3 % respektive 43,8 %, och för barn är samma andel långt över EU-genomsnittet. De sociala tjänsternas tillgänglighet, prismässiga överkomlighet och kvalitet har förbättrats, tack vare riktade reformer för att förbättra kvaliteten på och kartläggningen av sociala tjänster, som visar på framsteg i övergången från institutionaliserad till samhällsbaserad och hembaserad omsorg. Trots detta är behoven av sociala tjänster alltjämt höga, särskilt av långvarig vård och omsorg, och svårigheter kvarstår. Den snabbt åldrande befolkningen ökar ytterligare efterfrågan på äldreomsorg och förvärrar personalbristen ([20]).

(38) I Bulgarien finns fortsatt stora hinder för tillgången till hälso- och sjukvård, med negativa följder för förväntade livslängd och hälsopolitiskt och sjukvårdsrelaterad åtgärdbar dödligheten. Hälso- och sjukvårdssystemet är fortfarande kraftigt sjukhuscentrerat, och en mycket låg andel utgifter går till öppenvård, primärvård och sjukdomsförebyggande insatser, trots ett högt antal sjukhusplatser, höga utskrivningssiffror och jämförelsevis låg beläggningsgrad och genomsnittlig vistelsetid. Betalningsmodellen uppmuntrar till standardiserad sjukhusbehandling snarare än vård anpassad till individuella behov. Samtidigt begränsas tillgången ytterligare av brist på och ojämn fördelning av hälso- och sjukvårdspersonal, särskilt sjuksköterskor, mot bakgrund av en åldrande arbetsstyrka. Höga patientavgifter är också ännu ett betydande hinder mot tillgången, då Bulgarien registrerar den högsta andelen sådana betalningar av de totala hälso- och sjukvårdsutgifterna i EU, samtidigt som man också har en hög andel privata utgifter som går till öppenvård. Tillgången till hälso- och sjukvård hindras ytterligare av att patienter och hälso- och sjukvårdspersonal börjar använda e-hälsotjänster långsamt och i varierande utsträckning.

([20]) SWD(2026) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF) (inte översatt till svenska), 2026.

(39) Mot bakgrund av de nära kopplingarna mellan euroområdets ekonomier och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion rekommenderade rådet 2026 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina planer för återhämtning och resiliens, för att genomföra 2026 års rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet. För Bulgarien bidrar rekommendation 1 till genomförandet av den första och andra rekommendationen om euroområdet, rekommendation 2 till genomförandet av den fjärde rekommendationen om euroområdet, rekommendation 3 till genomförandet av de sjunde och nionde rekommendationerna om euroområdet, rekommendation 4 till genomförandet av den sjunde rekommendationen om euroområdet, och rekommendation 5 till genomförandet av den femte rekommendationen om euroområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Bulgarien att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Följa de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet rekommenderade den 10 juli 2026, i syfte att åtgärda situationen med ett alltför stort underskott samtidigt som man utnyttjar flexibiliteten i den nationella undantagsklausulen, som aktiverats av rådet. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet och samtidigt säkerställa skuldhållbarhet och utgiftseffektivitet och gradvis anpassa budgeten för att klara strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att de åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av de höjda energipriserna är tillfälliga och inriktade på att skydda utsatta hushåll eller tillgodose energiintensiva företags behov och bevarar incitamenten för energibesparingar och att deras finanspolitiska kostnader är förenliga med åtagandena enligt EU:s finanspolitiska ram. Vidta åtgärder för att ta itu med skuggekonomin, bland annat genom att minska incitamenten för underrapportering och utelämning av inkomster, och göra skattesystemet mer rättvist samt förbättra dess intäktsgenererande kapacitet. Förstärka skatteuppbörden, bland annat genom att förbättra indrivningen av försenade betalningar, stödja skatteefterlevnad och bredda intäktsbasen.

2. Säkerställa kontinuitet i de reformer och investeringar som genomförs inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Utöka insatserna för att genomföra sammanhållningspolitiska program, när så är lämpligt, på grundval av omfördelningen till strategiska prioriteringar och flexibilitet som överenskommits inom ramen för halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen. Ta itu med de unika utmaningarna avseende socioekonomi, säkerhet och civil beredskap som påverkar de regioner som ligger vid EU:s östra yttre gräns, inbegripet behovet av att investera i infrastruktur med dubbla användningsområden.

3. Förbättra den offentliga förvaltningens funktion, särskilt på subnationell nivå, genom att förenkla lagstiftningen och förbättra regleringsverktygen, rationalisera och digitalisera arbetsflöden och tjänster, för ökad samverkan mellan förvaltningsnivåerna, och ge de offentliganställda ytterligare kompetensutveckling. Effektivisera åtgärderna mot korruption, särskilt i korruptionsärenden på hög nivå, däribland genom att stärka högsta rättsliga rådets oberoende och effektiva funktion. Förbättra kvaliteten på och effektiviteten i offentliga upphandlingsförfaranden och stärka tillsynsmyndigheternas oberoende och funktion. Öka de offentliga FoU-investeringarnas genomslag och ändamålsenlighet.

4. Ytterligare fasa ut fossila bränslen i elsystemet och minska beroendet av fossilbaserad produktion, däribland genom att bygga ut vindkraft, möjliggöra flexibilisering av tillgång och efterfrågan, uppgradera elnätsinfrastrukturen på distributionsnivå och reformera bolagsstyrningen bland statsägda företag i energisektorn för att förbättra transparensen. Främja modernisering av fjärrvärmesystem genom att fasa ut subventioner till fossila bränslen. Bekämpa energifattigdomen genom riktade åtgärder. Uppmuntra till utfasning av fossila bränslen i industrin. Främja utbyggnad av ren stadstrafik, kollektivtrafik och järnvägstransport, bland annat genom att påskynda investeringar i utveckling av nödvändig infrastruktur och konnektiviteten i den norra regionen. Förbättra klimat- och vattenresiliens och avfallshantering.

5. Stärka kompetensbaserat lärande. Ytterligare förbättra undervisningens kvalitet genom behovsbaserad lärarutbildning. Förbättra utbildningens kvalitet, relevans för arbetsmarknaden och inkludering. Öka sysselsättningen för underrepresenterade grupper. Stärka förvärvandet av färdigheter, inbegripet vuxenutbildning, för att öka konkurrenskraften. Främja social inkludering genom att förbättra tillgången till bättre integrerade arbetsförmedlings- och socialtjänster, samhällsbaserad långvarig vård och omsorg och ett mer ändamålsenligt minimiinkomststöd. Stärka hälso- och sjukvårdssystemets ändamålsenlighet och tillgänglighet, bland annat genom att omfördela resurser från sjukhusbaserad vård till öppenvård, sänka patientavgifterna och åtgärda personalbrist och ojämn fördelning av personal inom hälso- och sjukvården runtom i landet.

Utfärdad i Bryssel den 10 juli 2026.

På rådets vägnar

S. HARRIS

Ordförande